

POSTĘPOWANIE MEDIACYJNE W SPRAWACH KARNYCH

Niezmiennie postępowanie mediacyjne cechują pewne zasady mediacji jak:

1. Dobrowolność - W myśl art. 183 k.p.c mediacja jest dobrowolna a Strony mają prawo zrezygnować z niej na każdym jej etapie
2. Akceptowalność - Strony powinny zaakceptować osobę mediatora ale też sposób prowadzenia przez niego mediacji
3. Bezstronność - Mediator powinien zachować bezstronność przy prowadzeniu mediacji. Mediator nie powinien sugerować, co może być przedmiotem ugody ani narzucać rozwiązania sporu. Może natomiast zachęcać strony do wyrażania stanowisk i opinii oraz do negocjowania formy zadośćuczynienia czy też innych elementów ugody. Mediator nie jest po żadnej ze Stron.
4. Neutralność - Neutralność mediatora jest gwarantowana przyjętymi przez mediatora zasadami etyki mediatora. Może i powinien jednak ocenić czy warunki ugody proponowane przez Strony mogą podlegać akceptacji przez Sąd.
5. Poufność - Zgodnie z art. 183 k.p.c postępowanie mediacyjne jest poufne zarówno dla Stron jak i mediatora. Zasada obowiązuje podczas sesji wspólnych i spotkań na osobności. Strony mogą przekazać osobom trzecim tylko takie informacje jakie wspólnie uzgodnią. Zgodnie z art. 259 kpc, mediator nie może być świadkiem co do faktów, o których dowiedział się w związku z prowadzeniem mediacji, chyba że strony zwolnią go z obowiązku zachowania tajemnicy mediacji.

Mediacja w sprawach cywilnych jak i karnych może zakończyć się ugodą jednak zawarcie ugody w sprawach karnych nie kończy postępowania toczącego się przed Sądem. W momencie kiedy Strony dojdą do porozumienia i zostanie zawarta ugoda przed mediatorem np. w sprawie podwyższenia alimentów taka ugoda (po złożeniu wniosku o jej zatwierdzenie) ma moc prawną i kończy sprawę. Kiedy mówimy o postępowaniu karnym mediacja ma nieco inny wymiar. Przede wszystkim różnicą jest fakt, że zawarcie ugody poprzez mediację nie kończy postępowania względem sprawcy a treść ugody nie jest dla Sądu wiążąca. Sąd jednak bierze pod uwagę okoliczności zawarcia ugody przez Strony przy rozstrzygnięciu sprawy karnej, co może skutkować dla sprawcy:

- uwzględnieniem wniosku oskarżonego o dobrowolne poddanie się karze (art.387 k.p.k)
- nadzwyczajnym złagodzeniem kary (art.60 par.2 pkt.1 k.k)
- uznaniem faktu zawarcia ugody jako okoliczności łagodzącej przy wymierzeniu kary
- odstąpieniem od wymierzenia kary a nawet od obligatoryjnego orzeczenia środka karnego we wszystkich wskazanych w ustawie przypadkach

WAŻNE!

Zawarta przez strony ugoda w sprawie z oskarżenia publicznego NIE OZNACZA, że sprawa nie zostanie zakończona wyrokiem ale ugoda w sprawie karnej ma taką zaletę dla sprawcy, że Sąd wymierzając karę bierze pod uwagę pozytywny wynik przeprowadzonej mediacji (art. 53 par. 3 k.k). Ugoda mediacyjna zawarta w sprawie z oskarżenia publicznego jest dokumentem zawierającym zgodne deklaracje Stron co do sposobu zakończenia sprawy. Nie ma mocy prawnej dlatego w takiej sprawie musi zostać wydany wyrok.

W sprawach z oskarżenia prywatnego mediacja może być alternatywą obowiązkowego posiedzenia pojednawczego prowadzonego przez Sąd. W sprawach z oskarżenia prywatnego w przypadku pojednania się Stron w drodze mediacji postępowania umarza się. Sąd nadaje na żądanie osoby uprawnionej klauzulę wykonalności ugodzie zawartej w wyniku mediacji podlegającej wykonaniu w drodze egzekucji (art.107 par.3 k.p.k)

- *Mediator jest zobowiązany do sporządzenia i przedstawienia sądowi sprawozdania z przebiegu i wyników postępowania mediacyjnego. Zawiera ono jedynie informacje o miejscach, liczbie i terminach spotkań, wskazanie osób biorących udział w postępowaniu, a także informację, czy została zawarta ugoda. Do sprawozdania załącza się ugodę podpisaną przez oskarżonego, pokrzywdzonego i mediatora, jeżeli została zawarta.*
- *Mediacja w sprawach cywilnych nie powinna trwać dłużej niż 3 miesiące a w sprawach karnych nie dłużej niż miesiąc.*